

WWF Magyarország
Álmos vezér útja 69/a
Budapest, 1141
Adószám:18226814-2-42

Tel: (1) 214 5554
panda@wwf.hu
www.wwf.hu

Áder János
köztársasági elnök

Köztársasági Elnöki Hivatal

Budapest
Szent György tér 1.
1014

Tárgy: Észrevételek a T/17436 számú törvényjavaslattal kapcsolatban

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

A WWF Magyarország Alapítvány erős aggodalommal tekint a T/17436/18. számú egységes javaslat 60. § c) pontjában megfogalmazott, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 21. § (3c) bekezdésének módosítására, valamint a 145. §, a termelészövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrésztletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény 8. § (4) bekezdésének kiegészítésére.

Álláspontunk szerint igen erős szakmai és alkotmányossági aggályok merülnek fel a módosítások kapcsán.

A T/17436/18. számú egységes javaslat 60. § c) pontja a természetvédelmi kezelésért felelős szerv mellett az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 1. mellékletében szereplő és az állam 100 %-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezet (továbbiakban állami erdőgazdaságok) vagyongazdálkodásba adását határozza meg a védeltségi szint helyreállítása érdekében vagy természetvédelmi célból állami tulajdonba kerülő ingatlanok esetében. Vagyis, a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 24. § alapján a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerveként megjelölt nemzeti park igazgatóság mellett **a természetvédelmi kezelési feladatokért nem felelős állami erdőgazdaságok is vagyongazdálkodásba kaphatnának kizárólag természetvédelmi célból és természetvédelmi kezdeményezésre állami tulajdonba vett területeket.**

Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. A (2) bekezdés rendelkezik a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzésére, valamint hasznosításának (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátairól, feltételeiről, ez alapján tekinthető a módosított jogszabály sarkalatos törvénynek.

Az Alkotmánybíróság 28/1994. (V. 20.) AB határozatában a védett természeti területek tulajdonjogával kapcsolatban kimondta: „A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a

Küldetésünk egy olyan jövő megteremtése,
amelyben az emberiség és a természet
harmóniában él egymással.
együtt lehetséges. wwf.hu

környezet elért védelme korlátozhatatlanságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.” Vagyis az állam a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét, ha más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez az elkerülhetetlenül nem szükséges, nem csökkentheti. Ezért az AB védett természeti területeknek minősülő termőföldek kapcsán – és kifejezetten az erdő művelési ágra vonatkozóan is – alkotmányellenesnek minősítette azokat a jogszabály változtatásokat, melyek eredményeként a természetvédelmi szervek vagyongazdálkodói jogai és az ezzel kapcsolatos jogi és intézményi garanciák csorbulnak. Az AB szintén ebben a határozatban hívta fel az Országgyűlést, hogy állítsa helyre a természetvédelmi oltalom alatt álló és védelemre tervezett területeken a természet védelmének eredeti szintjét. E folyamat eredményeként született a máig hatályos, a védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény, amelyet a T/17436/18. számú egységes javaslat 60. § c) pontja is érint. Az AB határozat szövegéből, továbbá 1995. évi XCIII. törvényből és annak indoklásából egyértelműen kiolvasható, hogy a védett természeti területeken fekvő egykori szövetkezeti tulajdonú ingatlanokat a természetvédelmi kezelésért felelős szerv kezdeményezésére azok vagyongazdálkodásába kell adni. A 28/1994. (V. 20.) AB határozatban lefektetett elveket az Alkotmánybíróság folyamatosan és következetesen alkalmazta az Alaptörvény hatályba lépését követően is, számos esetben hivatkozva, megerősítve a határozatban szereplő érvrendszert. Példaként említhető a 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, ahol az Alkotmánybíróság kifejezetten kimondta, hogy a visszalépés megelőzését szolgáló biztosítékok között kell kezelni a területek állami tulajdonba vétele mellett a természetvédelmi szerv kezelésére vonatkozó szabályokat is. Összességében tehát elmondható, hogy **az állam nem csökkentheti a környezet- és természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét** (kivéve, ha ez más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen). **A visszalépés tilalma a környezet- és természetvédelmi hatósági rendszer anyagi jogi, eljárásjogi és szervezeti szabályozására egyaránt vonatkozik.**

A T/17436/18. számú egységes javaslat 60. § c) pontjában javasolt normaszöveg azonban nem reflektál sem az AB határozatokra, sem az Alaptörvény P) cikkének (1) bekezdésére: nem tartalmaz garanciákat arra vonatkozóan, hogy a természetvédelmi kezelésért felelős szervhez mely közérdekek fennállása esetén kerülne vagyongazdálkodásba egy-egy ingatlan, és a javaslat az indoklásban sem említi, hogy mi az a közérdek, amelynek biztosítása érdekében egy alkotmányos alapokon nyugvó, sarkalatos törvényben rögzített rendelkezés ilyen irányú változtatása szükséges lenne.

Szintén a fentiek miatt aggályos a T/17436/18. számú egységes javaslat 145. §-ában szereplő módosítás, miszerint megszűnik a miniszter mérlegelési joga védett természeti területnek minősülő földrészlet vételi jogának gyakorlása, illetve állami tulajdonból történő kikerülése esetén. **A normaszöveg megszüntetné a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesítésének lehetőségét** azzal, hogy a vételi jog gyakorlásának kizárólag 10 éven belüli természetvédelmi jogsértése esetén tenné lehetővé – de ez esetekben sem kötelezővé – a miniszteri hozzájárulás megtagadását, **kiüresítve ezzel a miniszteri hozzájárulás intézményét.** Ez véleményünk szerint szintén **visszalépést jelent a természetvédelmi eljárásjogi szabályozás tekintetében.**

A módosításokkal kapcsolatos problémák nem csupán jogi természetűek, a közösségi jelentőségű erdők állapota távolról sem megnyugtató.

Az Agrárminisztérium által összeállított, a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló 92/43/EGK irányelv 17. cikke alapján készített 2019. évi országjelentés adatai szerint Magyarország közösségi jelentőségű erdei élőhelytípusai közül csupán a mészkerülő bükköseink állapota kedvező, 5 erdei élőhelytípus helyzete kedvezőtlen, 7 pedig rossz állapotban van. A kedvezőtlen, illetve rossz természetvédelmi állapot oka visszavezethető az

országjelentésben bemutatott veszélyeztető tényezőkre: minden erdei élőhelytípus esetében szerepel a jelentésben több, a hagyományos erdőgazdálkodáshoz közvetlenül kötődő, élőhelyet fenyegető, megőrzést korlátozó gazdálkodási gyakorlat, ezek közül a legfontosabb a holt-, és pusztulófélben lévő fák eltávolítása, fakitermelés, erdőtípusok átalakítása, beleértve a monokultúrává alakítást és tarvágást. Mindezen tényeket figyelembe véve szakmai szempontból különösen fontosnak tartjuk, hogy a védelmi szint helyreállítására szoruló, illetve természetvédelmi célú erdőterületek kezelését a jövőben továbbra is kizárólag természetvédelmi kezelésre jogosult intézmény láthassa el.

Kérjük Önt, hogy mindezek alapján az Alaptörvény 6. cikk (5) bekezdése szerint küldje vissza az Országgyűlésnek megfontolásra a módosító javaslatot, vagy indítványozza azzal szemben az Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdésének megfelelően az Alkotmánybíróság előtt előzetes normakontroll eljárás lefolytatását.

Budapest, 2021. december 14.

Tisztelettel:

Sipos Katalin
igazgató

 WWF Hungary Foundation
H-1141 Budapest
Álmos vezér útja 69/A
Hungary

Küldetésünk egy olyan jövő megteremtése,
amelyben az emberiség és a természet
harmóniában él egymással.

együtt lehetséges.

wwf.hu